Kuch — adolatda

Adolat

Ozbekiston Respublikasi ijtimoiy-siyosiy va huquqiy gazetasi

1995 yil 22 fevraldan chiqa boshlagan ☼ 2001 yil 30 mart ☼ juma ☼ № 13 (300) ☼ sotuvda erkin narxda ☼

● Янги асрнинг биринчи йилини Оналар ва болалар йили деб атаб, янги йилни хонадонларимиз чароғи, ҳаёт давомчиси бўлган мунис оналар ва истиқболимиз эгалари-фарзандларимиз тимсолида кўришимиз буюк келажакни фақат соғлом ва баркамол авлодгина бунёд эта олади, деган ҳақиқат ҳаётимизда изчил ва мустаҳкам қарор топаётганининг тасдиғидир.

Ислом КАРИМОВ.

ЖАМИЯТНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ БЕШ ТАМОЙИЛИ

БИРИНЧИ ТАМОЙИЛ

Иқтисодиётнинг сиёсатдан устунлиги. Иқтисодий ислоҳотлар ҳеч қачон сиёсат ортида қолмаслиги керак, у бирор мафкурага бўйсундирилиши мумкин эмас. Ички ва ташқи иқтисодий муносабатлар мафкурадан ҳоли бўлиши лозим.

ИККИНЧИ ТАМОЙИЛ

Давлат – бош ислоҳотчи. У ислоҳотларнинг устувор йўналишларини белгилаб бериши, янгиланиш ва ўзгаришлар сиёсатини ишлаб чиқиши ва уни изчиллик билан амалга ошириши лозим.

УЧИНЧИ ТАМОЙИЛ

Жамият ҳаётининг барча соҳаларида қонуннинг устуворлиги. Демократик йўл билан қабул қилинган Конституция ва қонунларни ҳеч истисносиз ҳамма ҳурмат қилиши ва уларга оғишмай риоя этиши лозим.

ТЎРТИНЧИ ТАМОЙИЛ

Аҳолининг демографик таркибини ҳисобга олган ҳолда кучли ижтимоий сиёсат юритиш. Бозор муносабатларини жорий этиш билан бир вақтда, аҳолини, айниқса, кам таъминланган оилаларни, болалар ва кексаларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан олдиндан таъсирчан чоралар кўрилиши лозим.

БЕШИНЧИ ТАМОЙИЛ

Бозор иқтисодиётига объектив иқтисодий қонунларнинг талабларини ҳисобга олган ҳолда, тадрижий асосида, пухта ўйлаб, босқичма-босқич ўтиш.

Ушбу тамойиллар Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўлининг асосини, ўтиш даври дастурининг негизини ташкил этади.

МАМЛАКАТИМИЗДА ПАХТАЧИЛИК ЯНАДА РИВОЖ ТОПАДИ

29 март куни Оқсаройда мамлакатимизда пахтани қайта ишлаш тизимини ислоҳ этиш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов раислигида ўтган мазкур йиғилишда тегишли вазирлик, идора ва ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим ўрин тутувчи мазкур соҳада ўз ечимини кутаётган масалаларни таҳлил қилар экан, аввало пахтани қайта ишлаш тизимини тубдан ислоҳ этиш зарурлигига эътиборни қаратди. Негаки, бугунги кунда ҳаётнинг ўзи биздан бу соҳадаги ишларимизга муносабатни тубдан қайта кўриб чиқишни талаб қилмоқда. Жаҳон бозорида ўз салоҳиятимизга яраша муносиб ўрин олишимиз учун, аввало, пахтани қайта ишлаш саноатини замон талабларига мос равишда ривожлантиришимиз лозим. Айни пайтда жаҳон бозорида мамлакатимизда етиштирилаётган пахта толасининг 75 фоизи сотилмоқда. Гап рақамда эмас, гап – бу саноат хомашёсининг қандай нархланаётганида, харидорларнинг қандай талабларни қўяётганидадир.

Мамлакатимизда пахтани қайта ишлаш саноати корхоналарининг салоҳиятини ошириш жуда муҳим, — деди Президент Ислом Каримов. — Бунинг учун соҳадаги ислоҳотларни уч бўғинда бирдек олиб боришимиз керак. Аввало, деҳқонларимизнинг ғўзанинг истиқболли, серҳосил ва эртапишар навларини танлай билиши, уларни экин майдонларининг тупроқ–иқлим шароитидан келиб чиққан ҳолда жойлаштириши ва илғор технологияларни кенг қўллаши зарур. Бунда, албатта, пахта толасининг сифати жаҳон бозори талабларига тўла мос келадиган навларни экиш муҳим аҳамият касб этади. Ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, шўр ювиш, суғориш ҳамда ғўзани парваришлаш ишларининг ҳам изчиллигини таъминлаш зарур.

Пахтани қайта ишлашда нафақат сифатли тола олиш, балки унинг чигити ва чиқиндиларидан халқ эҳтиёжи учун зарур маҳсулотлар тайёрлаш технологиясини такомиллаштириш керак. Дейлик, биз пахта ёғини ҳорижга экспорт қилишга қодир эмасмизми? Бу – тизимда ечимини кутаётган масалаларнинг иккинчи бўғини.

Учинчи бўғини – жаҳон бозоридаги конъюктурани мунтазам ўрганиб бориш, у ерда қўйилаётган талаблардан деҳқонларни ҳам кенг миқёсда бохабар қилиш, пировард натижада, пахтамиз ва ундан тайёрланаётган маҳсулотларнинг юқори нархларда сотилишига эришишдир.

Йиғилишда Ўзбекистон пахта саноати бошқарув тизимини ислоҳ этиш омилларини ўрганиб чиққан махсус комиссиянинг таклифлари кўриб чиқилди ва уларни янада такомиллаштириш борасида зарур топшириқлар берилди.

Ўктам ДЎСТЁР,
ЎзА мухбири.

БОЛАЛАР МАНФААТИ ҲИМОЯДА

«Шератон–Тошкент» меҳмонхонасида миллий алянслар ва ЮНИСЕФ ташкилоти вакиллари иштирокида болалар манфаатлари ҳимоясига бағишланган халқаро анжуман ўтказилди.

Инсон ҳуқуқлари ҳимояси бола ҳуқуқини ҳимоя қилишдан бошланади. Шунинг учун ҳам БМТ томонидан 1989 йилда «Болалар ҳуқуқи» Конвенцияси қабул қилинди. Ушбу Конвенцияга мувофиқ дунёга келган ҳар бир бола фаровонлик учун зарур ҳисобланган ҳимоя ва ғамхўрлик билан таъминланиш ҳуқуқига эга. Шунингдек, ўз қарашларини, фикрини эркин ифодалаш, виждон ва дин эркинлиги, илм олиш ҳуқуқига эга. Умуман олганда, мазкур Конвенцияда боланинг туғилганидан бошлаб то 18 ёшгача бўлган даврида ижтимоий, моддий ва маънавий жиҳатдан давлат томонидан ҳимояланиш ҳуқуқлари кўрсатилган. Баркамол инсон камолини кўзлаган бу ҳужжатнинг мукаммалиги ва яхшиликка хизмат этишини ҳисобга олиб 1992 йилда Ўзбекистон ҳукумати ҳам Конвенцияни қабул қилди.

Шунингдек, бундан ўн йил муқаддам Нью-Йорк шаҳрида бутун дунё болаларини ҳимоя қилиш ҳақидаги халқаро декларация 71 та давлат ўртасида имзоланганди. Шу йилнинг 19–21 сентябрида ўтказиладиган халқаро саммит олдидан ўн йил мобайнида бу борада қилинган ишлар ва янги ўн йиллик режаларини ишлаб чиқиш мақсадида алянслар, яъни ҳамкорлик ҳаракатлари ташкил этилди. Мамлакатимизда бу ҳаракатнинг иш бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Ўзбек миллий алянсига юртимизда 34 та халқаро, давлат ва нодавлат ташкилотлар жалб этилган.

Мазкур анжуманда ўзаро ҳамкорликда олиб борилаётган ишлар ҳақида батафсил тўхталиб ўтилди. Мавзу бевосита болаларни ва уларнинг манфаатларини

ҳар томонлама ҳимоя қилиш билан боғлиқлиги сабабли бутун дунё болалари қатори ўзбекистонлик ёш авлодни ҳам конвенцияда белгилангандек, ҳимоя қилиш масаласи анжуман иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди.

– Жамият ва давлат тараққиёти ҳуқуқий маданиятни юксалтиришни, ҳуқуқий саводхонликни оширишни талаб қилмоқда, – деди «Болалар» жамғармаси раиси Инқилоб Юсупова «Туркистон-пресс» мухбирига. – Миллий қадриятларимизни асраб-авайлаш ва эъзозлашни болаларимиз онгига ёшлигиданоқ сингдириш давлат равнақи учун катта аҳамиятга молик. Юртимизда бу борада йил сайин кўплаб ишлар амалга оширилмоқда. Лекин афсуски, бутун дунёни ташвишга солаётган глобал муаммолар бизни ҳам четлаб ўтаётгани йўқ. Шулардан бири гиёҳвандлик билан боғлиқ турли хил касалликларга қарши кураш олиб бориш масаласидир.

Бола ҳуқуқларига оид халқаро ва миллий қонунчиликдан бугунги кунда ҳамма ҳам бирдай ҳабардор эмас. Кенг халқ оммасининг бу борадаги билимларини ошириш бугуннинг долзарб вазифасидир. Республикамизда боланинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва манфаатларини таъминлашга қаратилган қонун ҳужжатлари қабул қилиниб, инсон ҳуқуқлари бўйича миллий демократик институтлар фаолият кўрсатмоқда. Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази ҳамда Республика Олий Мажлисининг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Республика Олий Мажлиси ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти шулар жумласидандир.

Умуман, анжуман доирасида умумжаҳон миқёсида болалар аҳволини яхшилаш масалаларига эътибор қаратилар экан, ЮНИСЕФ тасарруфида яна бир янги халқаро ташкилот юзага келганлиги ҳақида хабар берилди. Бу ташкилот «Болаларни қутқаринг» деб аталади. Шундай қилиб, сентябрь ойида бўладиган бутунжаҳон саммитида болалар ҳимоячилари янада жипслашадилар. Қувончлиси шундаки, олий даражадаги бу саммитда мамлакатимиз вакиллари ҳам иштирок этадилар.

Мафкура — халқни руҳлантирувчи куч!

БИЗ ШУНДАЙ БУЮК ХАЛҚМИЗ

Ҳар бир миллат ва элат ўз она юрти, халқи, авлод-аждодлари, урф-одатлари, фан ва маданияти билан чинакам фахрлана олиши керак. Шундагина бахтли келажагимизга умид ва ишонч билан қарай олади. Биз ҳам келажаги буюк юртнинг фарзандлари эканлигимиздан, авлод, аждодларимиз нақадар буюк инсонлар бўлганлигидан қалбларимиз фахр ва ифтихорга тўлади.

Бобокалонларимиз ҳазрат Баҳовуддин Нақшбандий, Имом-ат-Термизий, Имом Бухорий, Бурхониддин Марғиноний, Ибн Сино, Алишер Навоий, Аҳмад Фарғоний, Амир Темур каби юзлаб илм-фан ва адолат машъаласини ёққан алломаларимизни бутун жаҳон аҳли кўзига тўтиё қилмоқда. Уларнинг қолдирган бой илмий меросини қунт билан ўрганиб, қилган ишларини ҳайрат билан эътироф этмоқда. Бугунги авлод кишилари ҳам уларга муносиб давомчи эканликларини амалда намойиш этмоқдалар.

Яқинда матбуотда кичкинагина бир ахборотга кўзим тушиб қолди. Унда «Ўзбек заргарлик санъати тарихи узоқ ўтмишга бориб тақалади. Мустақиллик шарофати билан самарқандликлар аждодларидан мерос бу ҳунарни қайта тикладилар. Хусусан, Италияда «Самарқанд жавоҳирлари» кўргазмасининг очилиши миллий ҳунармандчиликнинг жаҳон айвонида яна юз кўрсатаётганидан нишонадир» деган жумлалар бор. Бу ҳам ўзини шу юрт фарзанди, деб билган ҳар бир бағри кенг инсон учун чексиз фахр эканлигини сўз билан ифодалаб бўлмайди.

Биз она-Ватанимизни, халқимизни пок виждон билан севамиз.Юртимиз тинчлиги, бахтли келажагини асраш, уни ёвуз кишилардан ҳимоя қилишдек масъулиятли ва шарафли вазифа бизларнинг зиммамизга тушганлигининг ўзи ҳам қутлуғ, ардоқли меросдир. Чунки, бизлар Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Жалолиддин Мангуберди, Амир Темурдек довюрак, жасур, ватанпарвар саркардаларнинг ворисларимиз. Уларнинг ҳаёт йўли, қаҳрамонликлари барчамизни она-Ватанимизнинг беғубор осмонини ва осуда ҳаётини қадрлашга, оналаримиз, опа-сингилларимиз, оиламиз бахт-саодатини, фарзандларимиз келажагини фидойилик билан ҳимоя қилишга даъват этади.

Бунда бизга халқимиз ва жамиятимиз манфаатларига мос янги миллий истиқлол мафкураси йўлимизни ёритувчи, эзгу мақсадларга етакловчи маёқ бўлиб хизмат қилади. Муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов таъбири билан айтганда, «Бу мафкура халқни халқ, миллатни миллат этадиган, унинг шону шарафи, ор-номуси, ишонч эътиқодини ифодалайдиган, жамиятимизнинг ўзига хос тараққиёт йўли, турмуш тарзи, туб манфаатларига таянган ҳолда муттасил ривожланиб, такомиллашиб борадиган ғоялар тизимидир».

Шундай экан, мафкура жамиятда яшайдиган одамларнинг ҳаёт мазмунини, уларнинг интилишларини ўзида мужассамлаштиради. Ҳар қандай инсон, табиийки, мурод-мақсадсиз яшай олмайди. Бинобарин токи ҳаёт мавжуд экан, мамлакатлар, давлатлар ва уларнинг манфаатлари бор экан, улар ўз тараққиёт йўлини, эртанги кун уфқларини ўзининг миллий ғояси, миллий мафкураси орқали белгилаб олишга интилади. Бу соҳадаги йўналишлар «Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар» рисоласида аниқ ва равшан кўрсатиб берилган. Миллий мафкура ва миллий ғояларни шакллантириш бўйича ташкил этадиган ишларимизда мазкур китобга суянмоғимиз керак.

Юқоридаги фикрлардан келиб чиқиб, мулоҳаза ва мушоҳада қиладиган бўлсак, биз бугунги ва келажак авлод миллий истиқлол ғояси билан чуқур қуролланган ҳолда буюк аждодларимиз эзгу ишларини муносиб давом эттиришимиз керак. Ана шундагина уларнинг руҳи шод бўлиб, бизларни, ҳамиша қўллайди.

Ю. ҚЎЧҚОРОВ.

Поп туманидаги «Машъал» ширкат хўжалигида дала ишлари тобора қизғин паллага кирмоқда. Жамоа деҳқонлари гектаридан 52 центнердан ғалла, 34 центнердан пахта етиштириш учун ҳозирданоқ пухта замин яратишаяпти. Ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Мукаррамхон Иброҳимова мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллиги нишонланадиган бу кутлуғ йилда ҳар доимгидан ҳам мўл ҳосил етиштириш учун барча шарт-шароитларни яратиб бермоқда.

СУРАТДА: ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Мукаррамхон Иброҳимова бош пудратчи, «Дўстлик» ордени нишондори Назира Қаҳҳорова билан хўжалик далаларида қилинаётган ишларни кўздан кечиришмоқда.

Турғунбек МАҲКАМОВ олган сурат.

РАМЗЛАР МИЛЛАТ ФАХРИНИ ИФОДАЛАСИН

Мулоҳаза

Яқинда «Ёшлар» телеканалида кийим ва буюмлар рамзи ҳақидаги долзарб мавзуда кўрсатув намойиш этилди. Кўрсатувда бу масала унчалик чуқур таҳлил этилмаган бўлсада, шу кичик лавҳанинг ўзиёқ, бу борадаги устунлик юз фоиз чет элликларда эканлигини кўрсатди. Лавҳада кўрсатилган бозор ва дўконлардаги болалар кийимлари, мактаб ва хўжалик сумкалари, ҳаттоки, дафтар муқоваларида хорижнинг машҳур кино, эстрада, спорт юлдузларининг суратлари ўрин олган. Бошқача қилиб айтганда, улар аллақачон телеэкранларимиздан тушиб, кундалик турмушимизга кириб келишган.

Чиройли кийимлар кийиш, кўзни қувонтирадиган буюмлардан фойдаланишни ҳаммамиз хоҳлаймиз. Аммо нима учун айнан чет элнинг машҳур кишилари фирмалари, маданият ёдгорликларининг суратлари ва рамзлари туширилган буюм ва кийимлардан фойдаланишимиз керак? Наҳотки мустақиллигимизга ўн йил тўлаётган бўлсада, халқимиз учун қадрли, миллатимиз фахрига айланган қаҳрамонларимиз, корхоналаримиз топилмаса? Ахир, бутун дунёни ўзи билан бирга қўйилаётган юлдузларимиз, жаҳон бокс ишқибозларини ҳайратга солган Муҳаммадқодирларимиз бор-ку! Тарихий обидаларимиз эса юз минглаб сайёҳларни ўзига чорлаётгани-чи?

Руҳшуносларнинг таъкидлашларича, ҳар қандай сурат, айниқса кундалик турмушда ҳар куни кўз тушадиган суратлар инсон руҳиятига кучли таъсир қилиб, унинг онги шаклланишида муҳим ўрин тутади. Болалар руҳиятига эса, катталарга қараганда бир неча бор кучли таъсир қилиши маълум. Шундай экан, кеча-ю кундуз Барби, Карлсон, Тимсоҳ Гена, Микки Маус ва бошқа мультфильм қаҳрамонлари асосида тайёрланган ўйинчоқларни ўйнаб, ҳорижликлар тасвири туширилган кийимларни кийиб юрган болаларимизда қандай маънавий ва руҳий ўзгаришлар содир бўлаётганини англаш қийин эмас.

Очиғини айтганда, турмушимизни қамраб, исканжага олаётган, бир қарашда «беозор» кўринган сурату рамзлар, кино-видео, аудио кассеталар аслида чиройли қобиққа ўралган мафкуравий қуролдир. Шу ўринда бир латифа ёдимга тушиб қолди. «Бир қария набирасига «Шолғом» эртагини айтиб беряпти. — чол шолғомни ўзи торта олмабди. Шунда у кимни чиқирибди? — дебди бобо набирасига. Набира ўйлаб ўтирмай жавоб берибди: — Шварценеггер билан Брюс Лини».

Мана шу кичкинагина латифада озгина бўлса ҳам ҳақиқат бор. Хориж фильмларини-ю, суратларини кўраверив кўзлари пишиб кетган болалар руҳиятига ҳорижий мафкура сингиб бормоқда. Биз ҳам оддийгина резинка сақичлар ичидаги суратларга ўзимизнинг спорт, кино, эстрада юлдузларимиз, тарихий обидаларимиз тасвирини жойлаштирсак бўлмайдими?!.

Тарихчи Муҳаммад Наршаҳийнинг ёзишича, араблар истилосигача бўлган даврда ҳам Бухорода тўқимачилик корхонаси бўлиб, унда тайёрланган матолар бутун дунёда машҳур бўлган, бу матолардан тайёрланган кийимларни шарқ подшоҳлари, амир ва ҳокимлари кийганлар, 673 йилда ватанимизга бостириб келган араб фотиҳи Убайдуллоҳ ибн Зиёд Бухоро ёнида олиб борган жанглардан бирида унинг подшоси Қобож Хотуннинг бир пой пайпоғи ва этигини қўлга туширган. Тилла иплар ва жавоҳирлар билан безатилган бу ажойиботни томоша қилган фотиҳ пайпоқ ва этикнинг нархини белгилашни топширган. Заргарлар уни икки юз минг дирҳамга баҳолашган. Ҳолбуки, бу вақтларда айрим халқлар ҳали шаклланиб ҳам улгурмаган эди.

Биз четдан кириб келаётган мафкурани ўз вақтида тўсмас эканмиз, келажакда ёш авлод, хорижий руҳиятга мослашиб қолади. Бу вазифани амалга ошириш учун эса олимларимиз саноат корхоналари, ҳунарманд ва рассомларимиз, оммавий ахборот воситалари ишга киришишлари лозим.

Американликларда «Би америкен-бай америкен» деган ибора бор. Унинг маъноси «Американалик бўлсанг — Американикини сотиб ол», деганидир. Чунки улар сотиб олаётган ҳар бир буюм мамлакати иқтисодини юксалтиришга хизмат қилишини яхши билишади.

Шундай экан, келинглар, биз ҳам ҳозирда кўраверив кўзимиз пишиб кетган, арзимас кўринган нарсаларга бефарқ қарамайлик. Миллатимиз ривожини, унинг келажагини ўйлаб ҳаракат қилайлик. Шундай қилайликки, бизда ишлаб чиқарилган буюмлардан бутун дунё миллатимиз тарихи, бугуни ва эртасини билиб олишсин. Эгнимиздаги, уйимиздаги, буюмлардаги рамзлар миллат фахрини ифодаласин.

Валижон ДАДАЖОНОВ.

• Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигига

«ХОВОСДОН»ГА ҲАВАС ҚИЛАСИЗ...

Бундан ўн йиллар аввал ўзбек деҳқони ғалла етиштиришни унутаёзган эди. Энг унумдор, серсув ерларга фақат пахта экиларди. Мана, мустақиллик шарофати билан қисқа йилларда тарих варақларига зарҳал ҳарфлар билан битишга арзигулик ижобий ўзгаришлар содир бўлди. Қаранг, бир пайтлар Ўзбекистон аҳли дунёнинг қайсидир бир бурчагидан келтирилган буғдойдан нон тайёрлар эди. Энди-чи? Ўзбекистон ғалла мустақиллигига эришди. Эндиликда юртимизда ғалла уруғчилиги ривож топаётир. Уруғлик ҳам ўзимизда етиштирилаётгани айни муддао.

Эл ризқ-рўзи, неъматлар улуғи, азиз нонимиз дастурхонларимизга сиғмайди. Дунёда қорни тўйиб нон емайдиган миллионлаб одамлар борлигини бир кўз ўнгимизга келтирсак, Ўзбекистонга шундай тўкин-сочинлик, хайр барака берган Оллоҳга минг карра шукроналар айтамиз.

Ўзимизда етиштирилган ғаллани қайта ишлашда, аҳолини ун ва ун маҳсулотлари, чорвачиликни эса озуқа билан таъминлашда Ўзбекистон дон корхоналарининг муҳим ўрни бор. Биз иқтисодий ислоҳотларни бориши ва амалга оширилаётган хайрли ишлар билан танишиш мақсадида «Сирдарёдонмаҳсулот» уюшмаси «Ховосдон» ҳиссадорлиқ жамиятида бўлдик. Корхона дарвозасидан киришингиз билан у ердаги тартиб-интизом, озодагарчилик ва ободончиликни кўриб ҳавасингиз келади. Бундан уч-тўрт йил аввал ҳам хизмат сафари билан бу корхонада бўлгандик. Ўша пайтдаги аҳвол билан бугунги корхонанинг равнақини асло солиштириб бўлмайди. Жуда қисқа фурсатда гуллаб-яшнаб кетибди. Шинам маъмурий бино қурилибди. Омухта ем цехи ишга тушибди. Корхона ҳудуди теп-текис қилиб асфальтланибди. Мевали дарахтлар гулга кирибди. Истиқлолга ярашадиган, у ерда ишловчилар ғурур билан фахрлана оладиган корхонага айланибди.

«Ховосдон» ҳиссадорлик жамияти жамоаси кўпмиллатли. Корхонага Меҳнатобод ва Ховос туманидаги хўжаликлар ва деҳқон фермерлар етиштирган ғалла маҳсулотларини топширади. Ўтган йили жамоа учун жуда баракали бўлди. Корхонада 7 минг 507 тонна ун, 9 минг 257 тонна омухта ем ишлаб чиқарилди. Йил якунига кўра ҳиссадорлар 9 миллион 22 минг сўм соф фойда олдилар. Ойлик маошлар ўз вақтида берилаётир. Ўтган йил ўртача ойлик маош 14613 сўмни ташкил этгани қувончли. Ишчилар диведентларни ҳам ўз вақтида олишаётганидан мамнун.

Корхонада дон ва дон маҳсулотларини сифатли сақланиши ва уларнинг баланс чиқимига риоя этиш қатъий белгиланган. 2001 йил бошоқли дон экинлари ҳосилини қабул қилиб олишга тайёргарлик кўрилаётир. Меҳнатобод туманида жойлашган дон қабул қилиш пунктида ҳам мавсумга ҳозирлик қизғин. Жорий йил ғалла ҳосилини давлат буюртмалари бўйича қабул қилиш юзасидан товар дон ва уруғлик буғдой хариди учун контрактация шартномалари тузилди. Шу жумладан, деҳқон-фермер хўжаликлари билан ҳам шартномалар имзоланиб, шартлашув бўйича иш юритилаётир. Марказлашган режали тизимдан воз кечилиб, эркин, шартномавий муносабатлар асосида иш юритилаётгани айни муддао.

Вазифа аниқ: шартномаларнинг ижросини таъминлаш. Шундагина ҳар икки томон манфаат кўради.

Қайси жойда интизом, қатъиятлилик бўлса ўша жойда ишлар юришаверади. Бозор иқтисодиётининг ўзига хос қатъий талаблари бор. Корхонада ҳам шу талабларга оғишмай амал қилинаётир. Истеъмолчилар юз фоиз маҳсулот учун тўловларни амалга оширгандан кейингина маҳсулот олади.

Дон-боболеҳқоннинг заҳматли меҳнатлари, пешона тери эвазига дунёга келадиган буюк неъмат. Табиийки, ғаллакор меҳнати шу мўътабар маҳсулотни қайта ишловчилар қўлига келгач баракасига барака қўшилади. Қабул қилиб олинган буғдойни ҳар донасини муқаддас билиб, нес-нобуд қилмай, тозалаб қайта ишлаш, аҳоли дастурхонига азиз нонни тортиқ этишнинг ўзи бўлмайди. Бу ишнинг машаққати ва масъулияти бор.

Биз корхона касаба уюшмаси раиси, техника хавфсизлиги муҳандиси, Сирдарё вилоят кенгаши депутати Светлана Анатольевна Зайцева билан мулоқотда бўлдик. Унинг таъкидлашича, корхонадаги бундай ижобий ўзгаришларни амалга оширишда ҳиссадорлик жамияти раиси, тажрибали мутахассис ва тадбиркор раҳбар Ўришали Шодмоновнинг хизматлари беқиёс. У корхонага раҳбар бўлиб келгач, қисқа фурсатда мисли кўрилмаган ишлар амалга оширилган. Ташмачилик ва интизомсизликка барҳам берилган. Унинг қатъиятлилиги, тўғри сўзлиги ва эл манфаатини ўзиникидан устун билиши доимо ютуқлар омили бўлаётир. Айниқса, ишчи ва хизматчилар раҳбарнинг эъзозида. Уларни ижтимоий ҳимоялаш учун алоҳида эътибор берилаётир. Дам олиш уйларига имтиёзли йўлланмалар берилди. Ишчи-хизматчилар бепул сут-қатиқ олишаётир. Улар махсус кийим бош билан таъминланган. Корхонада ишловчиларнинг болаларига янги йил совғалари тарқатилди. Қурбон ҳайити байрами арафасида ҳар бир ишчи ва ходимларга икки килограммдан бепул гўшт берилди. 8 мартда корхонада ишловчи 28 нафар хотин-қизларга қимматбаҳо совғалар ажратилди. Энг қадимий ва азиз байрам «Наврўз» арафасида бир гуруҳ илғорларга пул мукофотлари берилди. Ишчиларнинг қувончли кунида ҳам, ғам-ташвишида ҳам корхона раҳбари бирга, ҳамнафас.

Ишчи Абдуғаффор Мадалиев шундай жамоа аъзоси эканидан мамнун. Негаки уйида эҳтиётсизлик оқибатида содир бўлган ёнғин туфайли ташвишда қолганди. Унга етмиш беш минг сўм ёрдам маблағи ажратилди.

Бу даргоҳдан нафақага узатилаётганларга совға-саломлар, бир ойлик маоши миқдорида пул мукофоти бериш анъанага айланган. Бирор ишчи ходим тўй қилса, битта гилам унга тўёна. Ўтган йили яна бир хайрли ишга қўл урилди. Ватанимиз жанубида жойлашган Сурхондарё вилоятига бостириб кирмоқчи бўлган экстремист унсурларга қарши курашиб, Ватанимиз хавфсизлигини ва тинчлигини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси чегараларини ҳимоя қилиш чоғида ўз жонини фидо қилиб ҳалок бўлган Янгиер шаҳрида яшовчи Алишер Салимовнинг оиласига икки юз минг сўм пул ажратилди.

Корхонага қарашли «Ховоснон» жамоаси ҳам муносиб ютуқларни қўлга киритмоқда. У ерда 16 киши меҳнат қилади. Ўн хилга яқин нон маҳсулотлари эл дастурхонига тортиқ этилаётир. Янги турдаги маҳсулотлар, шу жумладан парҳез ва шифобахш нон ва булка маҳсулотлари ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган йили 144 тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрланди. У ерда маҳсулот сифатини яхшилаш, турларини кўпайтириш, харидор талабини қондириш доимо диққат эътиборда.

Ҳиссадорлик жамиятида деҳқон-фермер хўжаликларга ёрдам бериш одат тусига кирган. Шу йилнинг икки ойида уларга 27 тонна омухта ем берилди.

Албатта, корхонада илғорлар ва ўз вазифасини сидқидилдан адо этувчи ходимлар сафи йил сайин кенгайиб бораётганини қувончли. Катта лобарант Наталья Фоменько, механик Жўрақул Қодиров, ҳисобчи Хосият Собирова, омухта ем цехи ишчиси Икром Мадалиев, ишчи Салоҳиддин Агаликов, нон пиширувчи Нилуфар Аллаёровалар каби жонкуярларнинг ўз ўрни, ўз мавқеи бор.

Мустақиллигимизнинг ўн йиллигини корхонада муносиб кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилинаётир. Тўйига тўёна билан дейилганидек, корхонада ишчилар учун барча қулайликларга эга бўлган ошхона бунёд этилади. Уч минг тонна сиғимга мўлжалланган омборхона қурилиши ниҳоясига етказилади.

Сирдарё ғаллазорларини айландик: экинлар ривожидан кўнгиллар тўқ. Насиб этса мустақиллигимизнинг ўн йиллик тўйи нишонланадиган жорий йилда ғалла хирмонлари ҳар қачонгидан мўл ва баракали бўлади. Дастурхонларимиз азиз неъмат – нонларга тўлиб-тошаверади.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Адолат» мухбири.

Бугун ҳамма жойда қишлоқ хўжалик юмушлари пухта ташкил этилмоқда. Ўтган йилги сабоқлар ер билан ишлашда, тиллашишда алоҳида эътибор тақозо этилаётганлигини кўрсатиб берди. Маълумки, ерга ишлов беришда техниканинг роли катта. Андижон вилоятининг Балиқчи туманидаги «Чинобод» ширкат хўжалигида техникадан самарали фойдаланиш ва бу орқали баҳорги экин-тикин ишларини пухта ташкил этиш учун барча чоралар кўрилмоқда.

СУРАТДА: ширкат хўжалигининг таъмирловчи механизатори Обиджон Акбаров ўз техникасининг созлигини яна бир бор кўздан кечирмоқда.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«01» огоҳлантиради

ТИЗГИНСИЗ ЁВ

Халқимизда «Ўт балосидан ўзи асрасин» деган ибора бор. Неча юз йиллардан бери қўлланиб келинаётган ушбу нақл бежиз айтилмаган. Чунки ана шу ўт балоси деб аталмиш тизгинсиз ёв билан тўғри муомала қилолмаслик оқибатида қанча-қанча мол-мулк одамлар, уй хайвонлари нобуд бўлган.

Қишнинг совуқ кунлари тугаб табиат уйғонаётган айни дамда ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилмаслик ана шу иборани тез-тез қўлланишига олиб келмоқда. Шу йилнинг ўтган икки ойи мобайнида пойтахтимизда 263 та ёнғин содир бўлиб, улардан кўрилган зарарнинг умумий қиймати бир неча юз минг сўмдан ошиб кетди. Бундан ташқари содир бўлган ёнғинлар натижасида 8 киши оламдан кўз юмган ва яна 10 нафари жиддий тан жароҳати олган. Аҳолиси зичлиги бўйича шаҳримизда етакчи ўринлардан бирини ташкил этувчи Мирobод туманида эса январь, февраль ойларида 25 та ёнғин содир бўлиши натижасида 292447 сўм моддий зарар кўрилган. Бундай кўнгилсиз ҳодисаларнинг содир бўлишига ёнғин хавфсизлик қоидаларига риоя қилмаслик, жумладан, носоз электр асбобларидан фойдаланиш, газ иситиш мосламаларини назоратсиз қолдириш, ёш болаларнинг гугурт ўйнаши асосий сабаб бўлмоқда. Гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун мисол тариқасида баъзи бир ана шундай нохуш воқеаларни айтиб ўтишни лозим топдик.

Шу йилнинг 9 январь кунида Мирobод тумани Қўшкўприк кўчаси 28/9-уйда электр симларининг қисқа туташуви натижасида ёнғин содир бўлиб, уй томининг 10 кв. метр майдони куйиб кул бўлган. 10 январь куни эса Локомотив 1-линия кўчаси 8-уйда очиқ оловдан нотўғри фойдаланиш оқибатида 35 квадрат метр майдонда ёнғин содир бўлиб, турар жой биносига 80000 сўм моддий зарар етган. Ана шундай ёнғин 30 январь куни П. Рижев кўчаси 8-уйда ҳам содир бўлиб, турар жой биноси ҳамда уй жиҳозларига жиддий зарар етган.

Афсуски, бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Кези келганда шуни айтиш кераки, бундай кулфатларнинг олдини олиш фақат ёнғиндан сақлаш хизматининг вазифаси эмас, балки фуқароларнинг – ҳамманинг умумий иши эканини унутмаган ҳолда, хавфсизлик қоидаларига тўлиқ риоя қилинса фойдадан ҳоли бўлмайди.

А. ИСМАТИЛЛАЕВ,
Мирobод туманини муҳофаза қилувчи 3-ХЁСБ назоратчиси.

ЎЗБЕКИСТОН

I

Ўзбекистон, олам таниган диёр,
Шарқда ягонасан, кўркам, гўзалсан.
Шаънингга муносиб мақтовларинг бор,
Тилларда шуҳратли достон, ғазалсан.

Булутлардан баланд кўплаб тоғларинг
Ёқутдек ярқираб ташланар кўзга.
Ҳар бир вилоятнинг чаман, боғлари
Жаннатмакон бўлиб туюлар бизга.

Бағри кенг чўлларинг, саҳроларингда
Хавф-хатарсиз яйрар жайрон галаси.
Ўрмон, чангалзору, бутазорингда
Яйраб ўсаётир қушлар боласи.

Сенда шўх, ўйноқи дарёлар бордир,
Ирмоққа, анҳорга зор эллар қанча.
Шоҳимардон ёзда гўё баҳордир,
Булбулни маст қилган гул тури анча.

Яйловларинг сер ўт, қўйларинг семиз,
Ҳар турли қазилма бойликка консан.
Серобдир нок, анор, анжир ва майиз,
Лаззат меваларга энг бой маконсан.

Сенда бор каттакон кўллар онаси,
Барча ҳавзаларнинг балиғи ширин.
Шаҳрисабзнинг қир, адир, даласи
Ям-яшил, шоирлар ёзди таърифин.

Тошкент метросини ҳусндор этган
Турли хил мармарлар ўзимиздандир.
Ҳамма керак нарса бағрингда битган,
Орзуга етмиш-чун имкон биздадир.

Наъматак ҳақида бир қўшиқ тинглаб,
Сеҳрландим, қалбим завқларга тўлди.
Ноёб олмос тури сенда бор ўнлаб,
Ғелон парилари мени лол қилди.

Ўзбекистон, суви яхтак сардоба
Ўтмишингни бизга жонлантиради.
Бойликларни кўз-кўз қилган бу воҳа
Эски аждодлардан хабар беради.

Самарқанд, Бухоро, Хива ва Термиз
Боболар яратган шаҳарларингдир.
Меҳнат билан илғор сафларда бормиз,
Ишчан одамларинг гавҳарларингдир.

Юртим, ўзинг бердинг қалбимизга кўр,
Ҳар кишининг сенга муҳаббати бор.
Пилла, оқ олтининг дунёга машҳур,
Кўплаб мамлакатлар унга харидор.

Йиллар ўтган сайин баракаанг кўпроқ,
Бошингда кулмиш ушбу кун иқбол
Бойсан, қўлинг узун, яқиндир йироқ,
Нурли, тўғри йўлда топавер камол.

Очиқ чеҳра билан кутасан меҳмон,
Бир қўлинг кўксингда, бир қўлингда гул.
Қондош, қардошингга фидосан ҳар он,
Ташаккурим сенга, доим омон бўл!

II

Ўзбекистон, анча ғамни сен чекдинг,
Шуҳратинг кўп бўлди, ёв ортди шунча.
Ваҳший босқинчилар қонларни тўкди
Гўзаллар хўрланди – топталди ғунча.

Искандар, араблар, салжуқ, Чингизхон
Қилган вайроналик тарихингда бор.
Бўлди экинзорлар, боғ-роғлар пайҳон,
Одамларинг бўлди ўз ерида хор.

Қалби пок донолар – сўзга моҳирлар
Қувғинда ўтказди қишни ва ёзни.
Тенгсиз олимларинг, улуғ шоирлар
Оғир шароитда китоблар ёзди.

Хоразм тор бўлди Ал-Хоразмийга,
Алгебрага асос солди чет элда.
Жуда ҳам қизиқ-да кўплаб илмга,
Сув чиқариш йўлин топди у Нилдан.

Бир минг бир юзинчи йилда Беруний
Ернинг глобусин илк бор кашф этди.
Хоразмда ўтмай унинг ҳам умри,
Ҳаёти Ҳиндистон ерида битди.

Зор-зор бўлди кимлар обрўга эга,
Илмда зўрларни қўймади тинчроқ.
Хориж паноҳ бўлди ибн Синога,
Ҳамадонда ижод қилди у кўпроқ.

Ўнлаб фанни яхши билган Форобий,
Куйларни чалганда барча лол қолган.
Бағдодда кашфиёт қилди Фарғоний,
Шогирдлари ундан кўп таълим олган.

Жони ором бўлса, иссиқ жойини
Ҳеч ким ташлаб кетмас, ҳаммага аён.
Ғийбатчига берди хон саройини
Шул сабаб баъзида айниди замон.

* * *

Сира ҳам афсона эмас Алпомиш,
Сира ҳам афсона эмас Гўрўғли.
Бу кун уларнинг иқболи кулмиш
Юртим, сендан алплар чиққани тўғри.

Ривоятлар эмасдир Тўмарис, Широқ,
Ўзбекистон, бўлдинг қўрқмаслар юрти.
Ёвга зарба берган тарихинг йироқ,
Ботирлар аҳдида мустаҳкам турди.

Ўғлинг Жалолиддин, Темур Маликлар
Жонни фидо қилди сен учун, ўлкам.
Мадад кутди қашшоқ қўшни хонликлар,
Ожизларга паноҳ бўлгандир кўлканг.

Тўра ЖУМАН.

(Давоми бор).

• *Ижтимоий ҳимоя*

ҲАМИЯТ УНУТИЛМАЙДИ

Ангор тумани марказидаги «Пахтакор» ўйингоҳида бўлиб ўтган Наврўз байрами тантаналари кунида биринчи гуруҳ ногиронлари Рўзигул Раҳимова ва Бозор Абраевларга вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси томонидан ажратилган ногиронлар аравачаси топширилди. Шунингдек, шу куни юз нафар кам таъминланган оилаларнинг фарзандларига совға-саломлар улашилди.

Бу ҳали саховат, хайрия ишларининг дебочаси, – деди вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бошлиғи А. Мавлонов «Туркистон-пресс» мухбирига. – Ҳукуматимиз қарорларидан келиб чиқиб ёлғиз кексалар, пенсионерлар ва ногиронлар аҳволидан доим хабар олинмоқда, имкониятга қараб моддий ёрдам берилмоқда. Бу борада Ангор туманида олиб борилаётган ишлар чиндан ҳам эътиборга лойиқдир. Наврўз шарофати билан бу ерда тўққиз нафар пенсионер ва ногиронга реаблитация техник воситалари тарқатилди. Туман ҳокимлиги ногиронлар аравачалари харид қилиш учун уч юз минг сўм пул ажратиб, тегишли ҳисоб рақамига ўтказди.

ТАДБИРКОРЛАР ҲАЁТИМИЗ КЎЗГУСИ

— дейди Денов тумани деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси раиси Жума КЕНЖАЕВ

Денов Сурхондарё вилоятида қишлоқ хўжалиги, саноати ривожланган тумanлардан. Бугунги кунда туманда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар йўналиши бўйича қатор амалий ишлар олиб борилмоқда. Айниқса, қишлоқ хўжалигида ерни ҳақиқий эгасига бериш, деҳқон-фермер хўжаликларини ривожлантириш, уларнинг омилкорлигини таъминлаш мақсадида эътиборли ишларнинг натижалари кўрина бошлади. Яқинда туманда бўлиб, деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасининг раиси Жума Кенжаев билан бўлган суҳбатимиз ана шу хусусда бўлиб ўтди. Туман ҳокимлиги уюшмани соҳа билимдонига топшириб адашмаган экан. Жума Кенжаевни қишлоқ хўжалигининг миридан-сиригача чуқур биладиган мутахассислигини таъкидлашди.

Тошкент қишлоқ хўжалиги олийгоҳини тугаллаган Жума Кенжаев ўзи туғилиб ўсган жамоада раисликкача бўлган йўлни босиб ўтиб, ҳаётида мазмунли из қолдирган мутахассислардан бири. Тадбиркорона меҳнати билан эл назарига тушган кишининг амалга ошираётган ишлари унинг эгаллаб турган лавозимига масъулиятини англатади. У билан бўлган суҳбатимиз ҳам ана шу мавзуда.

— Деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси фаолиятининг афзалликлари нимада? Фермер хўжаликларига кўрсатилаётган амалий мадад ва бу мададнинг натижалари хусусида нималар дея оласиз?

— Ҳар бир соҳа яхши ташкилотчилик ва тадбиркорликни талаб этади. Ердан кўзланганидек ҳосил етиштириш учун аввало ер ўз эгасини топмоғи керак. Тадбиркор эса, ўз соҳасининг назарий жиҳатлари, илғорлар тажрибасиға суянмоғи, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, чуқур агротехник илмга эришмоғи шарт. Назария билан амалиёт қўшиб олиб борилсагина юқорида биз тилга олиб ўтган мақсадга эришилади.

Шудгорлашни куздан кечиктирмаслик, агротехник талабларга асосланган ҳолда ўтказиш, ундан аввал ерга минерал ўғитлар сепиш, маҳаллий ўғитлар жамғариш мўл ҳосил етиштириш омили ҳисобланади. Ана шунга амал қилган деҳқон ғалвир ердан кўтарилгач ер чизиб қолмайди. Туман деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси миришкорлари 1485,8 гектар майдонга деҳқончилик қилишади. 20 нафар фермер хўжалиги чорвачиликка ихтисослаштирилган. Фермерларимиз ўтган йили 675,3 гектар майдонга ғалла, 676 гектарга пахта, 14,6 гектарга картошка, 6,5 гектарга сабзавот экинлари, 70,5 гектарга беда экиб мўл ҳосил етиштирдилар. Ғаллазорлардан 1778,7 тонна ўрнига 1877,1 тонна буғдой етиштирилди. «Янги усул» фермер хўжалиги ғалла етиштиришни 183, «Мингтўра» фермер хўжалиги 146, «Шоим» фермер хўжалиги 135 фоизга уддалашиб, бошқа фермер хўжаликларига намуна бўлишди.

Эл маъмурчилиги, бозорларимизни сабзавот маҳсулотлари билан тўлдириш давр талаби. Ана шундан келиб чиққан ҳолда 6,5 гектар ердан 69,7 тонна сабзавот маҳсулотлари, 14,6 гектар майдондан 103,6 тонна картошка етиштирилди. Бундай рақамларни кўплаб келтиришимиз мумкин...

— Қишлоқ хўжалигида чорвачилик етакчи тармоқ ҳисобланади. Бусиз турмушимизни тасаввур этиб бўлмайди. Соҳани ривожлантириш, аҳолини сут ва сут маҳсулотлари, гўштга бўлган талабларини қондириш мақсадида чорва туёқ сонини кўпайтириш борасидаги ишлар нималардан иборат?

— Иқтисодчи Гулнора Жўраеванинг таҳлилига назар ташласак, уюшмамиз бўйича 1163 бош қорамол бўлиб, шундан 231 боши соғин сигирлар. Ўтган йилнинг тўққиз ойи бадалида 100 тоннадан зиёд гўшт, шунча сут ишлаб чиқарилди...

— Ўрта Осиё минтақаларида қиш ва баҳор фасллари жуда инжиқ келади. Республикамизнинг кўплаб туманларида бу йил ҳам сув танқислиги сезилган. Деновлик қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ҳам бу танқчилликни ўз бошларидан ўтказдилар. Бироқ қишлоқ хўжалигидан етиштирилган ҳосил деҳқонларнинг муаммони олдиндан тушуниб етганликларини англатиб турибди, шекилли?

— Сурхондарё вилоятининг шимолий ҳудудлари суптропик иқлимга эга бўлиб, сув танқислиги илгарилари сезилмасди. Чунки, авваллари қишда қор, баҳорда ёғингарчилик меъёрида бўлиб келган. Бундан ўн йиллар аввал Ҳисор тоғларида ёз ойларидаям қор аримасди. Уч йилдан ошаяпти баҳор тугамасданоқ тоғлардаги қор эриб бўлади. Тоғлардаги қор заҳиралари тугаса, дарё сувлари ўз-ўзидан камая бошлайди. Шу сабабли деҳқонлар ҳам, чорвадорлар ҳам вазиятни ҳисобга олиб иш юритишмоқда. Тежамкорликни оқилона ташкил этиш, исрофгарчилик йўлларини беркитиш ҳисобига мўл ҳосил етиштиришяпти. Чорва маҳсулдорлиги ҳам юқори.

— Бу йил ҳам юқори ҳосил кўтариш, чорвачиликни юксалтириш учун биринчи навбатда нималар қилиш керак деб ўйлайсиз?

— Бинонинг узоқ йиллар умр кўриши пойдеворнинг нечоғлик мустаҳкамлигига боғлиқ бўлгани каби, деҳқончиликдаям мўл-кўл ҳосил яратилиши пухта замин ҳозирланишига боғлиқ. Бунинг учун барча агротехника қоидалари талаблар даражасида олиб борилмоғи зарур. Бу эса, соҳа масъулларидан жиддий талабчанликни талаб қилади.

— Муаммолар хусусида нималар дейласиз?..

— Муаммолар етарли. Лекин кўп муаммоларни ўзимиз ечишга ҳаракат қиламиз. Масалан, бир туманда 295 нафар деҳқон-фермер хўжалигини бошқарувчи уч-тўрттталаб бирлашмалар тузиш шарт бўлмаса керак. Туманимиздаги 295 деҳқон-фермернинг бошини битта уюшма қовуштира олади. Қолаверса, халқимизда: «Бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар», деган доно нақл бор.

Уюшма деҳқон-фермерлари мавжуд майдонларга эккан ғалла яхши ривожланяпти. Ҳозир уларни парваришлаш уюшқоқлик билан давом эттирилаётир. 2001 йилда қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларидан баракали хирмон яратиш учун тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалиёт сари йўналтирилган.

Турсун МАҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат» мухбири.

ЁШЛАР ИЛМГА ТАШНА

Республика «Ижтимоий фикр» жамоатчилик марказида «Ўзбекистондаги таълим стратегиясининг аҳволи ва устуворликлари» мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

– Ушбу тизимда амалга оширилаётган ишларнинг қай даражадалигини ўрганиш мақсадида марказимиз ходимлари, профессор-ўқитувчилар ва таълим соҳасидаги мутахассислар ҳамда ёшлар орасида махсус сўров ўтказди, – деди «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази директори Раъно Убайдуллаева «Туркистон-пресс» мухбирига. – Унинг натижалари кейинги йилларда ёшлар орасида билим олишга иштиёқ кучайиб бораётганини кўрсатди. Ёшларимизнинг 75 фоизи ўз келажакларига бефарқ эмас. Катталар қўллаб-қувватлашса, шубҳасиз, улар мамлакатимиз гуллаб-яшнаши учун беқиёс ҳисса қўшадилар. Бироқ муаммолар ҳам бор. Масалан, сўровда иштирок этганларнинг 14 фоизи тузукроқ иш тополмаётганини баён этган. Андижон вилоятида ҳар беш нафар ёшдан биттасида мазкур муаммо борлиги аён бўлди.

Р. Убайдуллаеванинг таъкидлашича, таълим тизими, унинг ютуқ ва камчиликлари ҳақидаги 31 та саволдан ташкил топган сўровнома кўпчиликда қизиқиш уйғотди. Унда фаол иштирок этганлар таълим тизимини янада ривожлантириш учун нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида ўз мулоҳазаларини баён этдилар. Демак, уларнинг кўпчилиги таълимнинг ривожланиши учун аввало халқаро тилларни мукаммал ўрганиш керак, деб ҳисобладилар. Чунки давр мутахассисларимизнинг дунё миқёсида билимга эга бўлиш, фикрлашини тақозо этмоқда. Шунингдек, аксарият сўровнома иштирокчилари чет мамлакатлар таълим тизими ходимлари билан ҳамкорликни янада ривожлантириш тарафдоридир.

Таълим тизими мутахассислари ҳамда ЮНЕСКО вакиллари иштирок этган давра суҳбатида сўзга чиққан республика Давлат тест маркази директори Муҳсинжон Муҳиддинов бугунги кунда олий таълим олишга ёшларимизнинг кўпчилиги иштиёқманд эканлигини қайд этди. Шунинг учун ҳам олий ўқув юртларига қабул жараёнида тарих йўналиши бўйича бир ўринга 16,4 биология йўналиши бўйича бир ўринга 14,5 та абитуриентни ташкил этмоқда. Бошқа йўналишлар бўйича ҳам худди шундай юқори кўрсаткичлар юзага келаётир. Бу эса ёшларимизнинг илмга қизиқишлари ўсаётганини кўрсатади.

«Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази олиб бораётган тадқиқот ва сўровлар аҳоли қатламларининг фикр-мулоҳазалари ҳамда ўй-ташвишларини ўрганиш борасида кўплаб ишлар олиб бормоқда. Таълим соҳасига оид мазкур сўровнома натижалари мутасаддилар ва ёшлар билан иш олиб борувчи ташкилотларнинг нималарга эътибор бериши кераклигини аниқлаб берди. Демак, ёшларимизнинг кўпчилиги илм олишга ташна. Уларга бу борада имконият берилса, эртага ёруғ истиқболга қадам қўйилади. Зеро билимли ва зукко ёшлар ойдин келажакни яратадилар.

Инсон саломатлиги – бебаҳо бойлик. Бундай бойликни сақлаш, одамларнинг соғлигини муҳофаза қилиш республикамиз пойтахтидаги вирусология илмий-тадқиқот институти, унинг 2-шаҳар касалликлар шифохонаси шифокорларининг муқаддас вазифасига айланган. Улар ҳар доимгидек «Оналар ва болалар йили»да ҳам бу борада муҳим ишларни амалга оширмоқдалар. Клиника бўлими бошлиғи, тиббиёт фанлари номзоди Муаззам Абдуқодирова билан 3-бўлим мудири Равшан Ҳомидов уларнинг бири. Бу икки малакали тиббиёт ходими бугунги кунда ўз касбининг фидойисига айланишган. Улар беморлар дардига замонавий даволаш усуллари ва ширин сўзлари билан малҳам бўлишмоқда. Эндиликда сариқ касалликларининг турли формалари билан оғриган ўғил-қизлардан тортиб катталаргача бу ерда шифо топишмоқда. Меҳри дарё саломатлик посбонларига чин дилдан миннатдорчилик билдиришмоқда.

СУРАТДА: олий тоифали шифокорлар – Муаззам Абдуқодирова (чапдан иккинчи) ва Равшан Ҳамидов, ҳамшира Саодат Ҳасанова, шифокор Шоҳида Султонова, лаборант Дилдора Аҳмедова билан шифохонага янги келтирилган беморларнинг аҳволини таҳлил қилишмоқда.

Эркин БОТИРОВ олган сурат.

Хотира – қалбдаги ҳайкалдир

СОИБ АКА

Дунёда шундай инсонлар борки, улар ҳақида ўйлаганингда Оллоҳ ҳазрати инсонни ўзига дўст ва ҳабиб қилиб яратганлигига иймонинг комил бўлади. Ана шундай инсонларнинг нурли сиймосини кўз олдингга келтирар экансан, қалбингга энг ёруғ нурлар инади. Бу талотўп дунёда уларнинг ҳаёт йўлларини, бажарган ишларини, эзгу тилаклари ва орзу армонларини бир-бир эътироф этар экансан, инсон улуғдир деган буюк ҳикматга иймон келтирасан. Соиб Усмонов ана шундай инсон эди.

Фахрланса арзигулик умр йўлини босиб ўтган бу инсон қаерда ишламасин, энг аввало одамларнинг кўнглида нурли хотира қолдиради. Соиб Усмоновнинг умр ҳосиласи бўлиб яралган эзгу амаллари бугун ҳам уни билган ва таниган кишиларнинг юрагида миннатдорлик туйғуси билан яшамоқда, яшайверади.

Элим деган инсоннинг икки дунёси ҳам ёруғдир, дейилган Ҳадиси муборакда. Соиб Усмонов ана шу ҳикматли умр аъмолига айлантирган фидойи, юртпарвар инсон эди. Уни билганлар бир ҳақиқатга ҳамиша иймон келтирадилар. Соиб Усмонов эзгуликни ўзига тож деб билган, камтарлик ва оддийликни эса яшаш тарзининг бебаҳо мезонига айлантирган, самимият ва софдилликни қалб гавҳари, дея эътироф этган замондошимиз, юртдошимиз эди.

Ўз тақдирини юрт тақдири билан боғлаган инсонларнинг ҳаёти қуёшга ўхшайди. Қуёш еру кўкни нурафшон ёғдулари билан мунаввар қилганидек, улар одамларнинг қалбига ёруғлик олиб киришади.

Соиб Усмоновнинг порлоқ умр йўлини Қашқадарё вилояти ҳаётидан ажратиб бўлмайди. У мана шу воҳада туғилди, унди, ўсди. Ўзи ардоқлаган ўзбек халқи билан порлоқ ва ёруғ кунларни кутди. Юрт истиқлоли у зотнинг бахти-камоли эди. Тарихнинг мана шу нурли лаҳзаларини Юртбошимиз атрофида янада мустаҳкам жипслашиб, мангулик мулкига айлантиришни Соиб Усмонов ҳар бир сўзида қатъият билан такрорлашдан ҳеч толмас эди.

Инсон умри абадий эмас. Лекин у қолдирган муқаддас хотира мангуликка дахлдордир. Соиб Усмоновдан бизга ана шундай завол билмас, ёркин умр битиги қолди. Бу ҳаёт китобининг одамийлик, элпарварлик, ҳақгўйлик, самимият сингари саҳифаларини келгуси авлод вакиллари буюк бир иштиёқ, туганмас бир эҳтиром билан ўқийдилар. Соиб Усмоновнинг ҳаёт мактаби ёшларимиз учун ибрат сабоқлари бўлиб қолаверади.

Айниқса, у умрининг сўнгги йилларида Қашқадарё вилояти фахрийлар Кенгаши раиси ва депутат сифатида талай эзгу ишларни амалга оширди. Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга муносиб ҳисса қўшди.

Соиб Усмонов Оллоҳ берган умрни покиза яшаб ўтди. Ундан катта боғ қолди. Бу унинг 10 нафар бири-биридан зукко фарзандлари ва минглаб шогирдларидир. Эндиликда бу боғ янада гуллаб-яшнаши шубҳасиз. Чунки у уларга фақат меҳр улашди, саховат улашди. Истиқлол аталмиш буюк иморатга янги-янги ғиштлар қўйишга ундаб кетди. Албатта унинг бу орзулари ижобат бўлади.

Январ ИНОЯТОВ, Бекмурод ЭЛБОЕВ, Исом ЖАЛИЛОВ, Низом БЕГМАТОВ, Эркин ЖАЛОЛОВ.

Уста кулол.

Билиб қўйган яхши

ЮРАГИНГИЗ САНЧИБ ҚОЛСА

Бирдан чап томондаги кўкрак қафасингизда кучли оғриқ пайдо бўлиб қолди, дейлик. Бундан асло қўрқманг, дарров инфарктга олиб бормайди. Айниқса, бу оғриқ эгилганингизда, ноқулай бурилиб юборганингизда ёки уйқуда содир бўлса – қўрқинчли жойи йўқ.

Бундай ҳолларда чуқур нафас олинг ёки қўлингизни кўтаринг. Агар оғриқ кучайиб, ҳатто нафасингиз қисиб қолса – бу кўкрак радикулитига яқинроқ. Қовурғаларингиз орасида шамоллаш бор. Агар оғриқ босимли бўлса, нафас олганда кучаймаса, юрак тез уриб, нафас қисса бу стенокардия бўлиши эҳтимоли бор. Бу ҳолда ўтириб ёки ётиб олинг, бир неча марта чуқур нафас олиб, уни 3-4 сония ушлаб туринг. Чап елка ва қўлингизни иссиқроқ бирор нарса – жун рўмол ёки қалин мато билан ўраб қўйинг. Аммо грелка қўйманг.Энг яхшиси ана шундай оғриқ пайдо бўлса, тезроқ нитроглицерин ёки волидол ичиб олинг.

Таҳририятга хат

АМАЛИЙ ЁРДАМ БЎЛАРМИКИН?

Ҳурматли таҳририят! Оллоҳга шукурлар бўлсинки, ҳурматли Президентимиз аёлларни эъзозлаб, ёш авлоднинг ҳар томонлама етук, комил инсон бўлиб ўсишига катта эътибор бермоқдалар. 2000 йилни «Аёллар йили», учинчи минг йилликнинг дастлабки йилини «Оналар ва болалар йили» деб аталиши сўзимнинг исботидир.

Мен ҳам онаман. Бир нечта фарзандни тарбиялаб вояга етказдим. Аммо ночор бўлган пайтларимда арз-додимга етадиганлар топилмаяпти. Келинг, ҳаммасини бир бошдан сўзлаб берай.

Менинг бобом Мирзо Раҳим асли Бухородан. Ўтган аср бошларида бобом ўз оиласи билан Жиззах шаҳридан уч гектар ерни сотиб олиб кўчиб келганлар. У киши бадавлат бўлганликлари учун ишчилар ёллаб, шу ернинг атрофини ўраб қўрғон қилганлар. Кўчатлар экиб боғ яратганлар.

Бундан ташқари, шу ерда тўртта ҳумдон қурдириб пишиқ ғишт ишлаб чиқара бошлаганлар. Ишлаб чиқарилган ғиштлардан аҳоли фойдаланган. Кейинчалик бобом Жиззах шаҳрига қурилиш саноатни ҳам олиб кирганлар. Яъни, собиқ педагогика институти ва ҳозирги қишлоқ хўжалик коллежи ўрнида ғишт заводлари қурганлар. Бу заводларда ишлаб чиқарилган ғиштлардан Жиззахдаги жуда кўплаб иншоотларни қуришда фойдаланилган. Хусусан, бобом эски шаҳардаги мадрасани ўзлари ишлаб чиқарган ғишт ҳисобига қуриб берганлар.

Бир қанча муддат ўтиб, бобом собиқ «Москва» колхозидаги «Гандумтош» қишлоғига кўчиб келганлар. Отам эса кейинчалик шу қишлоққа раҳбарлик қилганлар. Бошқаларга ўрнак кўрсатиб, қишлоқдаги мактабни оталарига тегишли заводларда ишлаб чиқарилган ғиштлардан ўз маблағлари ҳисобига қуриб берадилар. Ҳозир бу мактаб ўгай акам, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими таниқли журналист Аҳмад Исмоилов номи билан аталади.

Бобомнинг Мирзо Салим ва Мирзо Холмат исмли ўғиллари бўлган. Мен Мирзо Салимнинг қизлари бўламан. Бобом қариб қолгач, отам хўжаликни бошқаришни ўз зиммаларига олганлар. Отам заводлар ишини яна ҳам кенгайтириб Жиззахда саноатни, маданият муассасалари ва бошқа биноларнинг қурилишига катта ҳисса қўшганлар. Камбағаллар, етим-есирларга мурувват кўрсатганлар. Улар Аҳмад, Нормат ва Сарварани тарбиялаб вояга етказганлар. Шулардан бири акам Аҳмад Исмоилов ўзбек матбуотини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшган киши бўлиб етишдилар. Отам Мирзо Салимни қатағон машинаси ўз домига тортди. 1930 йилда НКВД томонидан қамоққа олиниб, учлик ҳукми билан отишга ҳукм қилинди. 1957 йилга келиб, Самарқанд суди томонидан оқланди.

Мен ҳозир жуда қийин аҳволда қолганман. Тошкентда қизим Дилбар Эрсолиевага тегишли бир хоналик уйда ўғлим Улуғбек Эрсолиев, эрим Маъмур Эрсолиевлар билан биргаликда яшайман. Яшаш шароитимизни яхшилаш учун Жиззах шаҳри ва вилояти ҳокимликларига мурожаат этдик. Мутасаддилар аввалига бизлардан турли ҳужжатларни талаб қилишди. Ҳаммасини тўғриладик. Лекин талабларимиз инобатга олинмади.

Демоқчиманки, агар отам сингари бошқа шаҳидларнинг фарзандлари ҳам бир хил кўрилса, мен бу хатни ёзмаган бўлардим.

Биз эса ҳамон сарсонмиз. Наҳотки бобом ва отамнинг эл-юрт олдидаги хизматлари бир пул бўлса? Наҳотки бизларнинг додимизга етиб, қариган пайтимизда яхши яшашимизга имкон яратиб берадиганлар бўлмаса...

Бу ҳам майли. Пенсияга чиқишимнинг ўзи бир достон. Мутасаддиларнинг айби билан вақтида пенсияга чиқолмадим. Чилонзор тумани ижтимоий таъминот бўлимига 1986 йил 15 май куни пенсияни расмийлаштириш учун берган шикоятим рад этилгач, идорама идора овора бўлдим. Кейинчалик республика Ижтимоий таъминот вазирлигига қайта-қайта ёзган аризам ҳам натижа бермади?! Ниҳоят, навбатдаги шикоятимга 1994 йилнинг 28 февралида вазирликдан қуйидаги жавобни олдим: «... кўрсатиб ўтилганлар асосида Ҳ. Раҳимовга пенсия тайинлаш масаласини дастлабки ариза берган санада, яъни 1986 йил 15 майдан қайта кўриб чиқишингизни сўраймиз»...

Вазирликнинг бу хатидан кейин ҳам Чилонзор тумани ижтимоий таъминот бўлимидаги мутасаддилар мени сарсон қилишди. Улар 1986 йилнинг 15 майидан 1994 йилнинг июнь ойигача бўлган давр учун 47164 сўм купон пулни почта орқали юборишган. Табиийки, бу пул ўз вақтида берилмаганлиги туфайли қийматини анча йўқотган эди. Ниҳоят, тоқатим тоқ бўлиб, Чилонзор туман судига Ижтимоий таъминот вазирлигидан зарарларимни ундириш ҳақида даъво ариза берганман. Суд эса, нима учундир саккиз йил учун эмас, беш йиллик нафақамни ундириш ҳақида қарор чиқарган. Тошкент шаҳар суди ҳам бу қарорни ўзгаришсиз қолдирган. Энг ажабланарлиси шундаки, пенсияларга қўшилиб борган ўсишлар эътиборсиз қолдириб юборилган.

Менинг нафақага чиқиш ва нафақа олиш можаром «Ўн бир йиллик можаро» номи билан «Муштум» журналининг 1997 йил 5-сонида, «Адолат» газетаси мухбири Г. Раҳимованинг «Нопок — пок бўлармикин» сарлавҳали 1999 йил 24 сентябрдаги мақоласида баён этилган. Афсуски, фельетонда келтирилган важларга Ижтимоий таъминот вазирлигидан қониқарли жавоб олинмади. Ўйлайманки, газетада менинг хатимни чоп этсангиз, уни ўқиб зора мутасаддилар амалий ёрдам берсалар...

Ҳуррият РАҲИМОВА,
Тошкент шаҳри,
Яккасарой тумани.

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

● **ВАШИНГТОН**. Америкаликлар бундан 29 йил илгари Юпитер томон планеталараро «Пионер-10» станциясини учирганларида 2 йилдан сўнг у билан алоқа йўқолади, деб ўйлашган эди. Аммо станция ҳозир ҳам ишлаб турибди. Тобора коинот қаърига кириб бормоқда. Мутахассисларнинг фикрига қараганда, у ҳозир ердан 11 миллиард километр узоқлашган.

Станциядаги радиотарқатгич ерга сигнал юборяпти. Сигнал нур тезлигида тарқалишини ҳисобга оладиган бўлсак, шунча масофадан хабар ерга 10 соатда етиб келади.

Шунчалик узоқ масофани босиб ўтган станция ўтган давр мобайнида илм-фан учун жуда ноёб маълумотларни, яъни Юпитернинг сурати, планетанинг физик ва кимёвий ҳолати ҳақида маълумотларни юборди. Ҳозир у қуёш системасидан чиқиб кетган.

Олимлар яна 5 миллиард йилдан кейин еримизни Қуёш тортиб олади. Ана шунда бошқа галактикадагилар «Пионер-10» станцияси орқали коинотда «Ер» деган планета мавжуд бўлганлиги ва унда ақлли жонзодлар яшаганидан хабар топсалар ажаб эмас, дейишмоқда. Чунки станцияда эркак ва аёл ҳамда қуёш системаси тасвири туширилган олтин пластинка бор.

● **ШОТЛАНДИЯ.** Бу ердаги тоғли ҳудудлардан ўтаётган пайтда Американинг «К-15» қирувчи самолётлари сирли равишда ғойиб бўлган. Аммо ҳанузгача самолётларни излаш бўйича кўрилган чора-тадбирлар натижа берганича йўқ. Иккала қирувчи самолётнинг 4 учувчиси ҳам қидирилмоқда.

● **ТУРКИЯ**. 2001 йил 1 июндан бошлаб Туркияга йўл олган Россия Федерацияси фуқаролари чегара пунктларида виза олиш чоғида 20 АҚШ доллари тўлайдилар. Бу тўлов миқдори ҳозир 10 долларга тенгдир.

●**ШАНХАЙ.** Шаҳардаги госпиталлардан бирида ётқизилган беморнинг юраги уришдан 66 минут мобайнида тўхтаб турди. Шифокорларнинг саъй-ҳаракатлари билан у деярли нариги дунёдан қайтарилди.

● **ПАРИЖ**. Франция пойтахтида мисли кўрилмаган сув тошқини юз берди. Қаттиқ жала туфайли катта-кичик дарёлар тошиб кўчаларни тўлдириб юборди.

● КЕНИЯ. Мамлакатдаги Мачакос шаҳридаги мактаблардан биридаги ўқувчилар ётоқхонасида ёнғин чиқиб, 58 нафар ёш бола ёниб кетди. Полиция ётоқхонани кимдир ёқиб юборган, деб тахмин қилмоқда. Маълум бўлишича, болалар эшик қулф бўлганлиги учун ташқарига чиқишолмай қолган. Ўқитувчи-тарбиячилар йигитчаларнинг қўшни хонадаги қизлар билан тунда учрашмасликлари учун эшикни мустаҳкам ёпиб қўйишган экан.

● АФҒОНИСТОН. Мамлакатнинг Баиман вилоятида қояни ўйиб ишланган 53 метрли Будда ҳайкали «Толибонлар» раҳбарларининг буйруғи билан портлатиб юборилди. Будда ҳайкали бундан тахминан 1500 йил илгари номаълум ҳайкалтарошлар томонидан бунёд этилган бўлиб, дунё ҳамжамияти уни ноёб ёдгорлик сифатида тан олганди.

● **МОЛДАВИЯ.** Бу ерда шу йил баҳорда мактаб гимназия, лицей ва коллежларнинг битирувчилари ўрта маълумот олиш учун бир доллар тўлайдилар.

Ўртача ойлик иш ҳақи 35 АҚШ долларини ташкил этадиган бу мамлакатда янгилик кўпчиликни қийнаб қўйиши мумкин. Маориф вазирлигининг таъкидлашича, бу йилги гувоҳномаларни сохталаридан фарқлаш учун алоҳида ҳимоя воситалари қўлланилган. Бу эса қўшимча ҳаражат демакдир.

● **ПАВЛОДАР.** Қозоғистон полицияси бир йигитни ота-онасининг аризасига кўра қидира боошлади. Бир ой ўтгач, у топилди, йигитча ўзи яхши кўрган қизнинг уйида яшириниб ётган экан. Маълум бўлишича, йигитни ота-онаси бошқа қизга уйлантирмоқчи бўлишган. У эса рози бўлмай ўз севгилисиникига беркинибди.

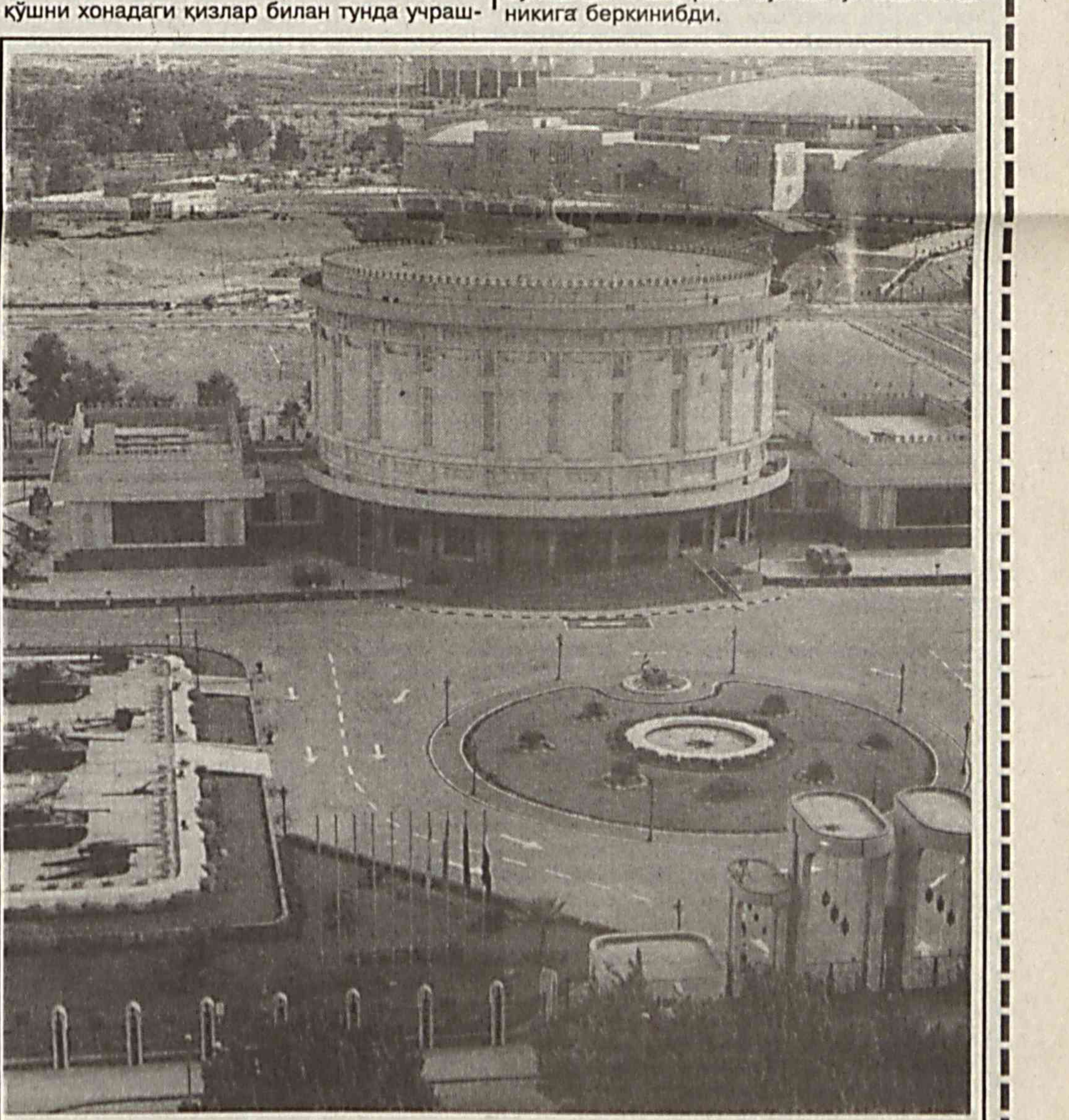

Қоҳира шаҳрининг бир кўриниши.

«ФОРБС» ЎҒРИЛАРНИ ИЛҲОМЛАНТИРДИ

Нью-Йорк ресторанининг ходимига интернет орқали АҚШдаги бир қанча бадавлат одамларни тунаш айблови эълон қилинди.

Абрам Абдалла исмли бу шахс Стивен Спелберг, Опра Уинфри ва Тед Тренер каби машҳур кишиларнинг кредит карточкалари ва банкдаги ҳисоб рақамлари хусусида ноқонуний ахборотлар олишда айбланаётир. Интернет бўйича ноқонуний амалиётлар туфайли Абдалла 20 миллион доллардан зиёд маблағни ўмаришга муваффақ бўлган. У оммавий кутубхоналардаги компьютерлардан фойдаланганлиги боис тегишли идоралар қаллобни осонликча аниқлай олишмади. Қамоққа олиш пайтида полиция айбдорнинг уйида АҚШ миллионерларининг рўйхати келтирилган «Форбс» журналини топди. Агар у қўлга олинмаганда «Форбс» журналида эълон қилинган бошқа кўпгина бадавлат кишилар ҳам Абдалланинг қурбонига айланиши мумкин экан.

ЖИНОЯТЧИЛАР ФОШ ЭТИЛДИ

Москва милицияси АҚШ божхона хизмати билан ҳамкорликда Интернет орқали фаолият кўрсатувчи болалар порнографиясини тайёрлаш ва сотиш билан шуғулланадиган тармоқни фош қилди.

АҚШ божхонаси расмий вакилларининг маълум қилишича, узоқ текширишлардан кейин тўрт нафар америкалик ва беш нафар рус фуқароси ҳибсга олинди. Уларга ёш болаларни жиноий алоқага мажбурловчи саҳналар акс эттирилган видеороликларни тайёрлаш ва сотиш юзасидан айблов эълон қилинди.

Америкалик божхона ходимлари ўзларини порнографик материалларни харидорлари сифатида кўрсатиб, жиноятчиларни тутишда россиялик терговчиларга ёрдам беришди. Америка вакилининг сўзларига кўра, интернет ривожланиши билан жаҳонда болалар порнографияси савдоси кескин кўпайган.

НАТО КЕЛИШУВГА ЧОРЛАЙДИ

Жаҳон жамоатчилиги томонидан Македония ҳукуматига ҳарбий амалиётлар муваффақиятли якунлангандан кейин зиддиятни сиёсий йўл билан ечиш лозимлиги борасида босим кўрсатилаётир.

НАТО бош котиби Жорж Робертсон ва Европа иттифоқи ташқи сиёсати мувофиқлаштирувчиси Хавер Саланалар Македонияга сафар давомида Скопье ҳукуматининг собитқадамлигини маъқуллаш билан бирга ҳарбий амалиётларни давом эттириш Македониядаги славянлар ва албан жамоалари ўртасидаги муносабатларни кескинлаштириши мумкинлигини қайд этди. Лорд Робертсон македонияликлар зиддиятга барҳам бериш йўлларини топадилар, деб ишонч билдирди. АҚШ давлат котиби колин Пауэлл Вашингтон Македонияни қўллаб-қувватлашни давом эттиради, деб маълум қилди. Аммо қарама-қаршиликнинг қачон тугаши номаълум деб, таъкидлади у.

ҲИКМАТ

● Иззат ва улуғликнинг сабаблари бештадир, яъни мазкур бешта сифат кимда бўлса, у одам улуғлик ва иззат отига минади. Улар қуйидагилардир: тўғри сўзлик, сирини яшира билиш, ваъдага вафо, насиҳатни қабул қилиш ва омонатга хиёнат қилмаслик.

Тақдир

АДОЛАТ ТИКЛАНДИ

Иккинчи жаҳон уруши бошланганда Туроббой йигирма бир ёшли бўз йигит эди. Кўпчилик тенгқурлари қатори у ҳам 1941 йил июлда фронтга жўнади. Туроббой 422-дивизиянинг 1392-ўқчи полкида жанг қиларди. 1942 йил октябрь ойида бўлган жангда Туроббой оғир яраланиб хушидан кетди...

...Орадан тўрт ой ўтгач, Попга — Болтабой отага ўғли Туроббойнинг урушда қаҳрамонларча ҳалок бўлганлиги ҳақида «қора хат» келди. Бу шум хабардан дилгир ва ҳайрон бўлган ота-она йиғлай-йиғлай ўғилларига аза очдилар...

Жасур жангчи эса ўлмаган эди... — Туроббой ўзига келганида жанг майдонида отишмалар тинган, шериклари эса душманни қувиб илгарилаб кетган эди. Бўшини оғир яраланган аскар яна хушидан кетди. Бўшини онгида қандайдир дала госпиталида ётарди. Госпиталда икки ойча даволанди, оёққа турган йигитни яна фронтга юборишди. Т. Болтабоев жанг қилиб Берлингача борди. Уруш тугагач, ҳамма қатори уйига қайтар экан, йўлда ҳужжатларини йўқотиб қўйди.

Туроббой қаддон уйига кириб борганида ота-онаси кўзларига ишонмадилар. Қаршиларида Туроббой эмас, унинг арвоҳи турибди, деб ўйладилар. Лекин она қалби қаршисидаги арвоҳ эмас, балки ўз жигарбанди эканини сезди ва «вой, онагинанг ўргилсин, болажоним», дея қучоғини очиб ўғлига талпинди...

...Суяги меҳнатда қотган Туроббой уйда кўп ўтирмади. Ҳамма қатори далага чиқиб, меҳнат қила бошлади. Бу орада шу қишлоқлик Бурозия исмли қизга уйланди. Беш нафар ўғил-қизни тарбиялаб вояга етказди.

Лекин, юқорида айтганимиздек, унинг уруш қатнашчиси эканлигини тасдиқловчи ҳужжатлари йўқолган, шу боис у уруш қатнашчилари рўйхатида йўқ эди. Ўша пайтда бир-икки жойга мурожаат қилиб кўрди, лекин натижа бўлмади. Ўғил-қизларининг «Ота, ахир сиз ҳақиқатан ҳам урушда қатнашгансиз, нега ҳужжатларингизни тўғрилаб олмайсиз?» деган саволларига жавобан: «Кўявер, болам, менинг энг зўр ҳужжатим — виждоним, бахтим — урушдан соғ-саломат қайтганим, қорним тўқ, устим бут, шунинг ўзи етади», дер эди...

Юртбошимиз ташаббуси билан яратилган «Хотира» китоби инсон хотираси муқаддас эканлигини тасдиқловчи ҳужжат, урушда ҳалок бўлган барча юртдошларимиз хотирасига ўрнатилган муносиб ҳайкал бўлди. Буни қарангки, шу «Хотира» китобидаги урушда ҳалок бўлганлар рўйхатида Туроббой Болтабоев ҳам бор экан. Бу нарса Туроббой отанинг ўғли Маҳмуджонни адолатни тиклашга ундади. Тегишли ташкилотларга ариза ва хатлар билан мурожаат қилишди. Бир неча жойларга туман сўровномалар юборилди. Ва ниҳоят 2001 йил 5 февралида туман мудофаа ишлари бўлимидан қуйидаги мазмунда маълумотнома келди:

«Болтабоев Туроббой 1941 йилда ҳарбий хизматга чақирилган. 1932-қисм командирининг 1943 йил 10 февралда юборган хабарномасида у қаҳрамонларча ҳалок бўлганлиги айтилган. Лекин Т. Болтабоев ҳалок бўлмаган ва ҳозирги кунда Найман қишлоқ фуқаролар йиғини Майдамиллат қишлоғида истиқомат қилмоқда...»

Ҳа, орадан 56 йил ўтиб, Туроббой Болтабоевнинг иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси эканлиги архив ҳужжатлари асосида ўз тасдиғини топди. Адолат тикланди.

Холмат МАМАЖОНОВ.
Наманган вилояти, Поп тумани.

«Бойсун» қўшиқлари.

ҚИШИН-ЁЗИН ЯМ-ЯШИЛ

Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институти ҳовлисида яна бир неча йилдан сўнг қишин-ёзин ям-яшил манзара ҳосил бўлади.

— Кўкаламзорлаштириш ойлигига шунчаки кампания деб қараётганимиз йўқ, — деди институт кафедра мудири Казбек Расулов «Туркистон-пресс» мухбирига. — Бунинг учун институт ҳудуди участкаларга бўлиб чиқилди ва мутахассислар талабаларга бириктириб қўйилди. Ажратилган майдонларга Самарқанд, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларидан келтирилган каштан, Кавказ сарв дарахти, Россия арчаси, қарағай, можжевельник каби 445 тупдан ортиқ ноёб дарахт кўчатлари ўтқазилди. Кўчатлар орасига эса «Канадагрин» майсалари экилиб, яшил гиламлар ҳосил қилинмоқда. Суғориш тармоқларини ҳам институт мутахассислари лойиҳалаштирган. Улар вақти-вақти билан оби-ҳаёт пуркаб турувчи фавворачалардан иборат бўлиб, бирон туп кўчат ҳам бемаврид нобуд бўлмаслигига имконият яратади.

Во, ажаб!

РУҲЛАР БЕЗОВТА ҚИЛГАНДА...

Жиззах шаҳар «Наврўз» маҳалласи масжидининг имоми Очил Ғуломов шундай ҳикоя қилади:

— Бундан икки ой муқаддам бир воқеа содир бўлдики, тушга, руҳнинг инсон ўлимидан кейин яшовчанлигига бус-бутун ишондим.

— Хўш?

— Қўшнимиз адвокат Азиза Сулаймонова укаси Шарофнинг қабрига чим бостириш, кейин эса ёдгорлик тош қўйишни айтиб, шунга ёрдам беришни сўраб илтимос қилдилар. Йўқ деёлмадим, қабристонга бордим. Шарофнинг қабрига тупроқ тортдик. Шу қабрга кўзим тушди. Бу қабрга бундан икки ойлар муқаддам Шакар бобо деган 90 ёшлик киши кўмилган эди. Қабр ёнида тўрт аёл, икки эркак турарди. Хаёлимга шундай фикр келди: улар ҳам қабр атрофига чим бостиришаётган бўлсалар керак.

Биз қабр атрофига чим бостирдик, кўчат экдик. Мусулмон одатига кўра Қуръондан тиловат қилдим. Яна ўша тўрт аёл ва икки эркак қаршимда бўлишди...

— Улар мени чақиришди, — гапида давом этди у. — Бордим. Улар орасида бир аёл кўз ёши тўкди: «Отамни кўмганимизга икки ой бўлди. Отам ҳар куни тушимга кирадилар. Ва дейди: «Қизим, менинг тагимда теша бор, шуни олиб ташла». Бу бир кун эмас, ҳар куни кечаси отамнинг арвоҳи келиб, қайта-қайта айтади. Уйқум бузилади, ухлолмайман. Аммо руҳ на ака-укаларим, на опа-сингилларимни безовта қилади. Ўзим Самарқандда яшайман. Сирасини айтганда, дадам мени бошқа фарзандларига нисбатан яхши кўрар, эркалаб суярди.

Мен уларга дафн қилинган мусулмон қабрини очиш мумкин эмаслигини айтдим. Тушга кўп ишонавермангларки, тушга нималар кирмайди, дедим. Аёл яна илтимос қилди, ёлворди, йиғлади. Биласиз, қабристонда аёлнинг кўз ёшига унча-мунча эркак дош беролмайди. Лаҳадга тушдим. Чим, тупроқни очиб, гўр ичига кирдим. Афсуски, майитнинг атрофи-ёнида теша йўқ эди. Уларга теша йўқлигини айтдим. Бояги аёл яна йиғлади: «Дадамнинг бели тагини кўринг», деди у. 90 ёшли майитни биласиз, бамисоли тараша. Майитни кўтардим: қўлимни бели остига тиқдим. Эвоҳ, бўлмаса — қўлимга нима дастагига тегди. Олдим. Тешанинг ўзи ерга, орқаси майитнинг белига тегиб кетган экан. Тешани қоқиб чиқиб, уларга бердим. Қабрга тупроқ тортдик, Қуръони каримдан яна оятлар ўқидим.

— Охири нима бўлди! — сўрадим.

— Мана, икки ойдан бери ўша аёл ҳам, опа-сингил, ака-укалар ҳам тинч, хотиржам.

Руҳлар ўлмайди. Биз хотиржам бўлсак, улар тинч, хотиржам. Гоҳо улар ҳақига дуо қилиб турсак бўлгани.

С. НОРБОЕВ.

● 1 апрель табассуми

«КУЛМАСАМ ЎЛИБ ҚОЛАМАН»

Жаҳонда шунақанги одамлар ҳам борки, улар ўзларининг тирикчилигини битта нарса билан боғлаб қўядилар ва бу йўлда қурбон бўлишдан ҳам қўрқмайдилар.

Охоро исмли йигит – 34 ёшда, 24 ёшидан буён тинимсиз кулиб яшайди. Бир кунда фақат бир-икки соат ухлайди ва шу пайтда ҳам кулиб туради. У оиласи билан овқатланаётганида ҳам, меҳмондорчиликда ҳам, жиддий суҳбатлар бўлаётганда ҳам тинимсиз кулиб туради. Сиз кулиб туради деганда, жилмайишни тушунманг. у овоз чиқариб кулади. Бировларнинг бошига кулфат тушганида ҳам у хохолаб кулиб туришини қўймайди. Ундан «Нега озгина жим туролмайсан?!» деб сўрашса. «Мен кулмасам ўлим қолишдан қўрқаман», деб кулиб жавоб берган.

Охоро яна 100 йил яшамоқчи ва шунча йилни кулгу билан ўтказишни хоҳлайди.

126 йиллик қамоқ жазосига ҳукм қилинган маҳбусга суд раиси деди:

– Ёмон фикрларга берилиб юрманг. Биз бюрократ эмасмиз... ҳаётингизни борича жазони бемалол ўтайверишингиз мумкин.

* * *

Профессор талабага савол берди:

– Тарихда яшаб ўтган олиму фузалолар ҳақида нима биласиз?

– Улар тўғрисидами, улар ўлиб кетишган.

* * *

Эшитишимча, уйланишинг ажойиб бўлган экан. Сен хотинингни ўғирлаб қочганмисан?

– Ҳа, шунақа бўлган.

– Ота-онаси роса қувишгандир?

– Ҳа.

– Ета олишмаганми?

– Етиб олишган.

– Кейин нима бўлди?

– Улар ҳам бизникида яшашмоқда.

* * *

Икки аёл суҳбатлашяпти:

– Бир нарсага ҳайронман, авваллари эркаклар қандай қилиб аёлларнинг кўнглига йўл топишган экан-а?

– Авваллари деганинг қачон ўзи?

– Қачон бўларди, пул ихтиро қилинмасдан аввал-да?!

* * *

– Эринг кўринмайдими?, – деди бир аёл дугонасининг уйига киргач.

– Ҳа, у ювиниш хонасида ваннага қармоқ ташлаганча балиқ овлаяпти.

– Ваннада балиқ овлаяпти дейсанми? Ахир бу...

– Ҳа, бу жинниликнинг ўзгинаси. Аммо менинг жуда-жуда балиқ егим келаётган бўлса, у бечора нима қилсин?!

* * *

Метеоролог кайф ҳолатда уйига базўр кириб келибди.

Хотини:

– Сиз ичмасдингизку?! – ҳайрон бўлди.

– Бугун ичдим. Сабаби беш йил деганда биринчи маротаба об-ҳаво маълумотимиз тўғри чиқди.

– Олиб келган кўмирингизнинг ярми тош-ку?
– Номи билан тошкўмир-да, ака!

А. Ҳакимов чизган сурат.

● Бозор ҳангомалари

КИМ НИМА ДЕБ СОТЯПТИ

Кабобфуруш. Кепқолинг. Уйланмаган қўчқорнинг гўштидан қилинган кабобга.

Сомсафуруш. Кепқолинг, сомсанинг додаҳўжасига!

Мантифуруш. Ойиси ўпмаган қўзичоқнинг чарвиси солинган мантига кепқолинг! Емаганлар армонда!

Ҳасибфуруш. Ҳасибнинг хўрозига кепқолинг! Қайноқ, илик ейсиз, илик.

Хонимфуруш. Қиз боланинг юзиданам юпқа хонимга кепқолинг. Бир есангиз яна қидириб келасиз!

Норинфуруш. Қазили норинга кепқолинг! Еволсангиз кечаси билан ухлолмай чиқасиз! Кепқолинг!

Нўхатшўракчи. Нўхат еганнинг уйига ўғри тушмайди! Кепқолинг!

Гўштфуруш. Кепқолинг, гўштнинг шоколадига! Шоколад! Шоколад!

Турупфуруш. Турупга кепқолинг, турупга! Нокка ўхшайди, жонивор, нокка! Турип кетдиё, турип кетди! Кепқолинг!

Шолғомфуруш. Кепқолинг, шолғомнинг асалига, асал ейсиз, асал!

Хурмофуруш. Хурмо дегани бизни е дегани. Еб кетинг, об кетинг хурмодан!

Шафтолифуруш. Кепқолинг, шафтолининг туксизига! Арчилган тухум жонивор, арчилган тухум! Кепқолинг!

ҚУЛОҚҚА ЧАЛИНГАН ГАПЛАР

«У бюўйнини чўзиб келиб, елкасини қисиб кетди».

(Лавозимидан кетган бир бошлиқ ҳақида).

* * *

«Кеча бўккунча «Жигули» ичдик.

(Пивохўрнинг дегани).

* * *

«Энди мени ҳеч қачон оғзингга олма».

(Жанжаллашиб қолган одамнинг гапи)

* * *

«Биз кўпдан бери қўшнининг сувини ичяпмиз».

(Водопроводи бузилиб қолган хонадондаги гапдан).

* * *

«Думбангиздан бир кило кесиб беринг».

(Харидорнинг қассобга айтган гапи)

* * *

«Қўчқорвой шиддат билан ҳужум қилиб, Бўривойни йиқитди».

(Спорт репортажидан)

* * *

«Отам от, онам сигир, мен тўнғизман».

(Мучал ҳақида айтилган гап)

* * *

«Сонингизни иккига бўлиб беринг».

(Қассобга айтилган гап)

Мурод КАЛОНХОН.

ХОТИНЛИККА НОМЗОДЛАР

БИР МИЛЛИОНЕР 44 АЁЛНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ЛАҚИЛЛАТДИ?

Германиянинг РТА телестудияси рақобатчилардан қаттиқ сир тутган ҳолда «Миллионерга тегмоқчиман» деб номланган шоу кўрсатув тайёрлади. Сценарий бўйича миллионер куёв 45 нафар соҳибжамолни парда ортидан кузатиб, улар ичидан ўзига ёққанини танлаб олиши ва кўрсатув охирида никоҳ маросими бўлиб ўтиши керак эди. Шундай бўлди ҳам. Аммо...

Келинг, ҳаммасини бир бошдан сўзлайлик. Ҳали куёвни кўрмай туриб унга рози, 20 дан 43 ёшгача бўлган келинликка номзодлар улкан томошагоҳ саҳнасида пайдо бўлишди. Улар ичида немис аёлларидан ташқари бир неча хорижликлар, жумладан, Мюнхенда ишлаётган москвалик Людмила Белик ҳам бор эди. Ҳакамлар столини миллионернинг уч нафар қизи ва дўсти эгаллашди. Номзодлар орасида бир неча ниҳоятда гўзал аёллар ҳам борлигини айтиб ўтиш керак.

Видеолавҳалар орқали номзодларнинг турли ҳолатлардаги – уй шароити, ресторан, бассейн, сауналардаги тасвирлари намойиш этилди. «Куёв» белгилаб берган рўйхатга кўра номзодлардан ўн нафари ажратилди. Уларнинг оилавий турмушга муносабатлари, эрга садоқатлари, дунёқарашларини аниқлаш мақсадида тест саволлари берилди. Шундан кейин «куёв»нинг кўрсатмаси билан саҳнада 5 нафар номзод қолдирилди.

Ниҳоят парда ортидан миллионернинг ўзи чиқиб келди. У баланд бўйли, истараси иссиқ, қирқ ёшлардаги киши – Томас Тенер экан. «Куёв» ҳайкалдек қотиб турган аёлларнинг олдидан ўтиб, уларга шундай деди: «Мен учун танлов ниҳоятда оғир кечди. Чунки барчангиз ғоят ақлли, бир-бирингиздан мафтункор экансизлар. Лекин бир қарорга келишим шарт». У аёллардан бирининг қўлига 25 минг маркалик никоҳ узугини тақиб қўйди.

Кейин маълум бўлишича, «тасодифан» бахтини топган аёл – Герти миллионернинг уйидан атиги 4 чақирим нарида яшайдиган, анчадан бери Тенер билан битта теннис клубига қатнаётган, шоу кўрсатувига қадар унинг никоҳига ўтиб бўлган, бир сўз билан айтганда, «аввалдан танланган» аёл экан.

Бармоқларини тишлаб қолган бошқа номзодларнинг аҳволлари эса ўз-ўзидан аён «ўл дегани одам йўқ».

ЙЎЛДАГИ ГАПЛАР

● Чиқарилган қизимизни уйида тинчлигини ўйлаб доимо хавотирда яшаган ҳолда уйдаги келинимизни ишидан камчилик ахтариб, доимо жанжалнинг пайида бўламиз.

* * *

● Аёлимизни ўзгалардан рашк қиламизу ўзгаларнинг аёлига сукланиб боқамиз.

* * *

● Камбағал ака-ука, опа-синглимиз туриб, маҳалланинг бообрў, ўзига тўқ одамларига зиёфатлар уюштириб, савоб ахтарамиз.

* * *

● Ўтиб кетган ота-онамизни эслаб, тирик бўлсалар бошимизга кўтарар эдик, у қилардик, бу қилардик, деб афсус-надомат чекамизу тирик ота-онасини хўрлаётган ён қўшнимизга бирор-бир насиҳат қилишга ийманамиз.

Ҳамдамжон ИМОМОВ.

Жиноятга жазо муқаррар

Жиноятчини озодликдан маҳрум этиш – муайян қилмиши учун жазолашдан ташқари, келгусида унинг тўғри йўлга кириши, ғайриқонуний қилмишидан хулоса чиқариши учун сабоқдир. Фаолиятим давомида қинғир йўлга кириб, тегишли жазо муддатини ўтаб қайтгандан сўнг ҳаётда ўз ўрнини топиб кетган, ҳалол турмуш кечираётган, умрини оила тинчи, фарзандлари тарбиясига бағишлаётган инсонларни кўп учратганман. Лекин Ҳамидулла Болтаев муқаддам суднинг қора курсисига ўтирган бўлишига қарамай, тавбасига таянмади.

ЁМОННИНГ КАСРИ

Жондор туманидаги Маҳмуд Торобий ижара хўжалигида истиқомат қилувчи бу кимса учун ишламай кун кўриш, айшу ишрат тарки одатга айланди. Ичкиликка ружу қўйди. Ширакайф, саёқ юрган кунларнинг бирида ширин хаёл уни Бухоро шаҳар, «Ўзбекистон 50 йиллиги» кўчаси 9/2-уйда истиқомат қилувчи таниши Моҳира Тиллаеванинг хонадонига бошлади. Хонадон соҳибаси чақирилмаган «меҳмо-н»нинг хоҳишига монеълик қилди. Шундан сўнг Ҳамидулла аёлли зўрлаб номусига тегмоқчи бўлди. Юзларига қўли билан тарсаки тортиб, ички кийимларини йиртиб мақсадига эришишга уринади. Ҳаракатлари бефойда кетгач, хаёлини «борди-ю, моҳира устимдан милицияга арз қилса-чи», деган фикр, қўрқув эгаллайди ва айни пайтда жиноятини яшириш, мезбоннинг хонадонидаги қўлга илинадиган нарсаларни ўмариш истаги бутун вужудини қамрайди. Зўр бериб оғушидан қутилишга ҳаракат қилаётган Моҳира Тиллаеванинг бошини бетон ва полга кетма-кет зарб билан уради.

Бош мия очиқ шикастланиши ва қон қуйилиши оқибатида жабрдийда ҳаётдан кўз юмади. Қотил эса хонадонни титкилаб ўлжа ахтаради. Марҳумга тегишли тилла тақинчоқлар, 200 АҚШ долларини чўнтакка уриб, воқеа жойидан жўнаб қолади.

Юқоридаги тафсилотлар кейинчалик Ҳамидулла Болтаев қўлга олингач, тергов, суд мажлиси жараёнларида маълум бўлди ва ўз исботини топди. Жиноятчи қилмишига тўла иқрорлик билдирди. Ёмоннинг касри биргина Моҳира Тиллаева фожеаси билан тугагани йўқ, балки яна бошқа икки фуқаро – тумандош Ҳикматилло Қосимов ва Бухоро туманидаги «Чорбакр» ижара хўжалигида яшовчи Отабек Саидовларга ҳам урди. Уларнинг ҳам ўзи билан ёнма-ён қора курсига ўтиришларига тўғри келди. Негаки, қотил талончилик туфайли қўлга киритилган хорижий валютани қонунга зид равишда пуллаш учун уларни ўзига шерик қилди ва боши берк кўчага бошлади.

Мазкур жиноят иши юзасидан мулоҳаза юритар экансан, қалбингда қотил деган тавқи-лаънатга учраган кимсага нисбатан чексиз нафрат баробарида ачиниш ҳам пайдо бўлади. Ахир ҳали 25 ёшга тўлмаган бу йигит айни ота-онасига суянчиқ бўладиган, оила қуриб, ҳаёт лаззатларидан баҳраманд яшайдиган, жамиятда муносиб ўрнини топадиган навқирон пайтида узоқ муддат озодликдан маҳрум, умрини панжара ортида ўтказишига ачинмаслик мумкинми?! Наҳотки, инсон ўз тақдири, бир марта бериладиган олий неъмат – ҳаётга шу қадар юзаки қараса? Кўра-била туриб ўзини тубанлик чоҳига ташласа? Яшашдан мақсад-муддао нима эканлигини англаб етмаса?!

Чуқурроқ ўйлаб қаралса, ҳар бир жиноий ҳаракатнинг муайян жароҳатлари қолади. Юқорида келтирилган қотиллик мисолида фикримизни асослайдиган бўлсак, марҳуманинг ота-онаси, яқин кишилари ҳолатини тушуниш қийин эмас. Кутилмаган, бунинг устига аёл номуси, шаъни билан боғлиқ гап-сўзлар, аянчли фожеа осонликча унутилмаса керак. Қотил Ҳамидулла Болтаевнинг қариндош-уруғлари уялганлари, ҳижолат чекканларидан эл-юрт олдида бош кўтариб юролмайдилар. Жиноятчи ва жабрланувчиларга дахлдор хонадонлардаги оворагарчилик, нотинчлик, ҳаловатсизликни айтмайсизми?

Шу тахлит мушоҳада юритилса, ёмоннинг касри қанчалик оғир асоратли эканлигини янада ёрқинроқ тасаввур этамиз. Менимча, бу оддий, исбот талаб қилмайдиган ҳаёт ҳақиқатини англаб етган, босаётган қадамини аввал чуқур ўйлаб, ақл-идрок билан қўя олган фуқаро ўзини ҳар қандай ғайриқонуний йўлга киришдан тия олади.

Иброҳим ЁРМУХАММЕДОВ,
Бухоро шаҳар Тўқимачилик тумани прокурори, адлия маслаҳатчиси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 27 мартдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари
339 сўм 94 тийин қилиб белгиланди.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Т. О. ДАМИНОВ, А. Ғ. ҒУЛОММАҲМУДОВ, А. ЖЎРАБОЕВ, Р. З. АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. Р. ҲАЙДАРОВ, К.РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Д. К. ҚИРҒИЗБОЕВ (бўлим мудири), Р. АЗИМОВ, Т. И. ЭРГАШЕВ, А. МАМАЖОНОВ, Ў.Ф. ЖЎРАЕВ, Н. НУРМАТОВ, М. КАЛОНХОНОВ.

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими — 136-55-64.

Навбатчи — Илҳом СИДДИҚОВ

Саҳифаловчи — Бахтиёр ҚЎШОҚОВ

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г— 2236, ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди.

Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар. Қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти—20.00. Босишга топширилди 20.00.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.